

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА**

**ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ**

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ,
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ В
ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ,
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

Випуск п'ятдесят восьмий

**Київ - Вінниця
2020**

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2020. Вип. 58. 218 с.

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України **категорії «Б»** в галузі педагогічних наук, **за спеціальностями 011, 014, 015** (Наказ МОН України №886 від 02.07.2020 р.).

Збірник наукових праць включено до наукометричних баз: Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека ім. Вернадського, Academic Resource Index, Scientific Social Community

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Лазаренко Наталія Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Гуревич Роман Семенович – доктор педагогічних наук, дійсний член (академік) НАПН України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР

Шевченко Людмила Станіславівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Бойчук Віталій Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Горбатюк Роман Михайлович – доктор педагогічних наук, професор, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна.

Гуревич Ірина – PhD, професор, Технічний університет м. Дармштадт, Інститут трансформації знань, м. Дармштадт, ФРН.

Дмитренко Наталя Євгенівна – кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Клочко Віталій Іванович – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна.

Клочко Оксана Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Ковтонок Мар'яна Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Коломієць Алла Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Петрук Віра Андріївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна.

Фрицюк Валентина Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

АСОЦІЙОВАНІ РЕДАКТОРИ:

Акімова Ольга Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського м. Вінниця, Україна.

Биков Валерій Юхимович – доктор технічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м. Київ, Україна.

Василенко Євгеній Олександрович – доктор педагогічних наук, професор, академік МАТО, установа освіти «Вітебський державний університет імені М. П. Машерова», м. Вітебськ, Республіка Білорусь.

Герасимова Ірина Геннадіївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Гомонюк Олена Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, Хмельницький національний університет, м. Хмельницький, Україна.

Замкова Наталя Леонідівна – доктор філософських наук, професор, Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця, Україна.

Кадемія Майя Юхимівна – кандидат педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Козяр Михайло Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна.

Кучай Тетяна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, Україна

Литвин Андрій Вікторович – доктор педагогічних наук, професор, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна.

Лук'янова Лариса Борисівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ, Україна.

Ляска Євгенія Івона – доктор педагогічних наук (габілітований), професор звичайний, Академія Ігнатіана в Кракові (замський відділ у Катовіце), м. Краків, Республіка Польща.

Матяш Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Мозгальова Наталя Георгіївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Ничкало Нелля Григорівна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України, м. Київ, Україна.

Паламарчук Ольга Миколаївна – доктор психологічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Руденко Лариса Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна.

Шахов Володимир Іванович – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Штифурак Віра Євгенівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця, Україна.

Беженар Юлія Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, установа освіти «Вітебський державний університет імені М. П. Машерова», м. Вітебськ, Республіка Білорусь.

ВИКОНАВЧИ РЕДАКТОРИ

Уманець Володимир Олександрович – веб-редактор, кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Людчак Світлана Юрївна – редактор верстки, кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Рекомендовано до друку вченою радою

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол №4 від 16 листопада 2020 р.).

У збірнику наукових праць знаєні дослідники, педагоги-практики середніх загальноосвітніх шкіл, закладів професійно-технічної освіти, працівники коледжів і закладів вищої освіти висвітлюють теоретичні й прикладні аспекти впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методик навчання у підготовку кваліфікованих робітників, молодших спеціалістів, бакалаврів і магістрів. Для науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, коледжів, закладів професійно-технічної та вищої освіти, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти. Статті збірника подано в авторській редакції.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Drach I. I. competence approach as a means of modernizing the content of higher education / I. I. Drach // problems of education. - 2008. - № 57. - P. 44-48.
- [2] Professional education:[dictionary] / [comp. S. u. Goncharenko et al.; edited By N. G. Nichkalo] K.: Higher school– - 2007-.380 p.
- [3] Dictionary of foreign words / [comp. S. M. Morozova, L. M. Shkarupa] K.: scientific thought -2000. -. 680 p. (Dictionaries Of Ukraine).
- [4] Modern explanatory dictionary of the Ukrainian language.6500 words[for zag. ed. V. V. Dubinsky]. - H.: School-1008 p.
- [5] Vasylenko G. V., Gancheva O. V., Demidenko O. V. and others. The value of inter-subject relations in the professional training of students of the medical faculty // Zaporozhye medical journal. - 2008. - no. 1. - P. 183-184.
- [6] Pometun O. I. Theory and practice of consistent implementation of the competence approach in the experience of foreign countries / O. I. Pometun // competence approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives: library for educational policy / [ed. A.V. Ovcharuk] K.: K. I. S., 2004. P. 112.
- [7] Andreeva N. V. What should a nurse do? / N. V. Andreeva // Nursing.- 2005. - №5. - P. 18-20.

УДК 81'366.574:811.111'276.6:378.4

DOI: 10.31652/2412-1142-2020-58-136-144

Чучмій Ірина Іванівна

викладач, Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

ORCID ID 0000-0001-7393-8081

chirine.ua@gmail.com

Каричковська Світлана Петрівна

кандидат педагогічних наук, доцент,

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

ORCID ID 0000-0002-0620-4392

karychkovska@gmail.com

Мовчан Людмила Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач,

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

ORCID ID 0000-0002-5611-5224

liuda-movchan@ukr.net

ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Анотація. Перевернуте навчання – це інноваційна педагогічна методика, яка націлена на покращення рівня оволодіння знаннями й практиками на заняттях у навчальних закладах. Ця форма навчання дозволяє змінити традиційний навчальний процес таким чином, що домашнім завданням є ознайомлення з навчальним матеріалом наступного заняття (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу), відповідно аудиторний час використовується для виконання практичного матеріалу. Крім того, новизна перевернутого навчання полягає у зміні ролі викладача, тобто у можливості виступати консультантом і координатором, при цьому заохочуючи студентів як до самостійних досліджень, так і спільних проектів. До переваг перевернутого навчання можна віднести як новизну у навчанні, більш ефективне використання навчального часу, можливість працювати у своєму темпі, усунення елементу невпевненості під час заняття, формування навичок планування, можливість працювати без «відволікаючих чинників», формування почуття відповідальності за навчання, так і зміну ролі тих, хто навчається. Студенти мають можливість самі скеровувати навчальний процес та відповідати за отримані знання.

Існують такі види перевернутих класів: типовий, орієнтований на дискусію, сфокусований на демонстрації, груповий, віртуальний.

У дослідженні здійснено аналіз розвитку концепції «перевернутого навчання», його змісту та середовища, виокремлено роль професійного педагога на основі порівняння моделі традиційного і перевернутого навчання та виділено недоліки і переваги, акцентовано увагу на методиці перевернутого навчання та ефективності її використання на заняттях з англійської мови для студентів спеціальності «Готельно-ресторанна справа». Проаналізовано вплив вищезазначеної методики на рівень оволодіння студентами лексичних умінь і навичок у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням на рівні B1+. Виявлено позитивні результати застосування технічних засобів навчання у використанні методики перевернутого навчання на заняттях з англійської мови. Зосереджено увагу на результатах дослідження, зокрема активізації пізнавальної діяльності на заняттях та підвищенні рівня успішності студентів. Сформульовано перспективи подальших розвідок.

Ключові слова: перевернуте навчання; перевернутий клас; професійне спрямування; технічні засоби навчання; мовленнєві вміння та навички.

1. ВСТУП

Масштабні зміни, що нині відбуваються у системі освіти, збільшення ролі знань та необхідність приведення їх у відповідність із новими викликами суспільного життя вимагають впровадження нових педагогічних технологій у підготовці кваліфікованих фахівців, що орієнтовані на індивідуальний розвиток особистості, навичок самостійного та безперервного навчання, вміння чітко вирішувати поставлені завдання тощо. Це, у свою чергу, вимагає впровадження в освітньому процесі альтернативних форм освітніх технологій сучасності, до яких можна віднести «перевернуте навчання».

Постановка проблеми. Проблема заміни застарілих методик навчання та імплементації новітніх для забезпечення належної якості освітніх послуг у закладах вищої освіти має першочергове значення та висвітлена у таких документах як Державна національна програма «Освіта (Україна XXI століття)», Національна доктрина розвитку освіти (2002р.), Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.), проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років та проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року. Мета змін – формування творчого професіонала з глибокими знаннями, міцними вміннями та навичками шляхом «навчання здобувачів вищої освіти сучасним науковим знанням з використанням новітніх навчально-інформаційних технологій» [1].

Порівнюючи результати навчання за традиційним викладанням, як свідчать попередні дослідження, можна зазначити, що перевернутий підхід до навчання в класі може покращити результативність роботи студентів, зокрема й у вивченні іноземних мов. Проте основними проблемами використання переліченого підходу у навчанні студентів іноземних мов є значне навантаження викладачів під час створення перевернутих навчальних матеріалів, а також часом негативне ставлення студентів до позакласного навчання. Методика навчання у закладах вищої освіти спрямована на імплементацію в освітній процес сучасних інноваційних методів, прикладом яких і є метод перевернутого навчання.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою.

Аналіз останніх досліджень вітчизняних та зарубіжних авторів показав, що одним із перспективних підходів до організації навчального процесу є інтеграційна модель традиційного та дистанційного технологій навчання. Процес навчання, за якого традиційні технології навчання поєднуються з інноваційними технологіями електронного, дистанційного та мобільного навчання, називають «змішаним навчанням» (англ. Blended Learning).

Науковці по-різному дають визначення «blending learning». Так, Н. Рашевська його називає змішаним навчанням, Є. Смирнова-Трибульська – гібридним, Б. Шуневич – комбінованим, Б. Колліс та Дж. Мунен – гнучким. Питанням впровадження змішаного навчання в освіту присвячено роботи О. Огурцової, О. Тарнопольського, Н. Приходькіної, Н. Рашевської, Л. Данькевич, Н. Балик, М. Коваль та ін.

Прикладом змішаного навчання може виступати технологія «перевернутого» навчання, яка є досить новим явищем в освіті та зумовлює значний інтерес серед науковців, відображена у працях таких учених, як С. Бейкер (Celia Baker), Дж. Бергманн (J. Bergmann), А. Самс (A. Sams), Д. Берретт (D. Berrett), Т. Дрісколл (T. Driscoll), М. Горман (M. Gorman), Г. Грін (G. Green), Г. В. Маршал (H. W. Marshall) та ін.

Проблемам впровадження перевернутого навчання в освітній процес ЗВО України у контексті вивчення іноземних мов присвячені праці багатьох вітчизняних вчених, зокрема О. Маркової, О. Кузьмінської, О. Цимбаліста, О. Кривенко, Н. Білоус, Н. Чалої та ін. Однак проблеми покращення рівня оволодіння іноземними мовами студентами неможливих закладів вищої освіти потребують постійного дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість оригінальних та змістових праць як зарубіжних, так і вітчизняних вчених з досліджуваної проблематики, варто зазначити, що практично відсутні дослідження, присвячені проблемам впливу перевернутого навчання на рівень оволодіння іноземними мовами студентами закладів вищої освіти, що наразі залишається актуальним.

Мета дослідження. Метою нашого дослідження був огляд технології впровадження перевернутого навчання на заняттях з англійської мови для студентів спеціальності «Готельно-ресторанна справа».

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Концепція «перевернутого навчання» виникла на початку 90-х рр. ХХ ст. у США. У науковій літературі багато визначень перевернутого навчання або перевернутого класу.

Зокрема К. Фултон визначає термін «перевернутий клас» як перевернення традиційного методу навчання, коли план заняття представлений у класі, а домашні завдання надсилаються поза аудиторією через відео чи мультимедійні ресурси з відповідним інструктажем, таким чином оптимізуючи час проведення заняття [2].

К. Смол і К. Такер уважають, що перевернутий клас перетворює традиційну освітню модель на діяльнісну в межах змісту заняття, зокрема за допомогою домашніх завдань. Наприклад, студенти одержують доступ до навчальних матеріалів через відео, подкасти або онлайн-підручники перед заняттям, а під час самого заняття вони працюють над використанням того, що вже попередньо вивчили [3].

Перевернуте навчання, на думку, науковців У. Хана і А. Хадрі, включає в себе використання інтернет-технологій для навчання в класі, з метою приділення більшої уваги та часу на взаємодію й спілкування між студентами, а не викладанням як такому. Зазвичай це робиться за допомогою створених викладачем відеозаписів, які студенти переглядають у позаурочний час. Такий вид діяльності називають перевернутою моделлю класу, оскільки вся парадигма класної / домашньої роботи «перевернута». Підсумовуючи вищезазначене, те, що раніше викладалося в класі (наприклад, лекція) здійснюється вдома за допомогою створених викладачами відеозаписів, а те, що раніше було домашнім завданням, виконується на занятті [4].

Перевернуте навчання включає в себе такі складові: навколишнє середовище, що динамічно розвивається, культуру навчання, змінений зміст та наявність професійного педагога.

Гнучке середовище. Перевернуте навчання дозволяє працювати у різноманітних режимах; педагоги створюють навчальні простори для проведення заняття або серії занять з метою організації групової роботи, або незалежного навчання. Такі простори є гнучкими і дозволяють студенту зробити вибір – коли і де навчатися. Крім того, викладачі, які використовують дану методику регулюють тривалість навчання студентів та виставляють критерії оцінювання досягнень студентів.

Культура навчання. Перевернуте навчання – це методологія, яка допомагає викладачам

надавати пріоритет активному навчанню під час заняття, забезпечуючи студентів лекційними матеріалами та презентаціями для перегляду вдома або в поза аудиторній діяльності [5].

Змінений зміст навчання. Перевернуте навчання вимагає від викладача змін у змісті навчальної програми дисципліни з метою допомогти студентам розробити концептуальні розуміння наданого матеріалу. Цей аспект також передбачає довільний вибір навчального матеріалу викладачем, оскільки він сам визначає, що потрібно викладати та які матеріали студенти повинні опрацювати самостійно. Наразі використовуються методи активного навчання, орієнтовані на студентів та відповідні стратегії, залежно від рівня академічних досягнень всього класу та дисципліни, яка викладається.

Професійний педагог. Роль професійного педагога є найважливішою складовою перевернутого навчання та водночас більш складною і відповідальною ніж у традиційному класі. Під час заняття викладачі постійно спостерігають за своїми студентами, керуючись їхніми відгуками та оцінюючи їхню роботу на різних етапах заняття, що дозволяє контролювати студентів і вдосконалювати викладацьку практику [6].

Порівнюючи моделі традиційного і перевернутого навчання, можна виокремити недоліки і переваги. Так, варто зазначити наступні переваги перевернутого навчання:

1. *Ефективне використання часу в класі.* Досягається шляхом представлення змісту лекції у вигляді відеороликів певної тривалості або серії коротких відеороликів, які можна подати як домашнє завдання. Відео може бути пов'язане із певною темою навчальної програми, а теми можуть бути розбиті на підтеми. Таким чином, традиційне пасивне навчання відбувається поза аудиторією, і час занять можна скоротити для більш змістовної взаємодії зі студентами. Викладач має більше часу приділяти спілкуванню зі студентами з метою визначення додаткових навчальних цілей та впровадження активного навчання на занятті.

2. *Активні можливості навчання.* Традиційний пасивний лекційний компонент вилучається із навчального плану, перетворюючи лекцію на практикум з активним використанням навчального матеріалу. Активні можливості навчання стають основним компонентом, а не доповненням до лекції.

3. *Збільшення можливостей індивідуального контакту.* Скорочення часу лекційних занять дозволяє покращити взаємодію між викладачем та студентами, розширити межі обговорення завдань в класі, оперувати поняттями та навчальним матеріалом у спілкуванні з однолітками.

4. *Відповідальне ставлення студентів до навчання.* Викладач доручає студентам підготуватися до занять і презентувати власні спостереження, що позитивно впливає на посилення їх відповідальності за свої результати та навчання. Перевернуте навчання також дозволяє студенту керувати часом підготовки до занять.

5. *Звернення до декількох стилів навчання.* У методиці перевернутого навчання підтримується ідея різноманітності у навчанні студентів та надається можливість у додатковий час отримати доступ для перегляду матеріалів, якщо це необхідно. На додаток до лекції, студенти можуть розмірковувати над завданнями шляхом запитань та обговорення з викладачем, який виступає у цьому процесі як посередник. Студенти також навчаються вирішувати поставлені перед ними проблеми у колі однолітків, демонструючи та аргументуючи власні рішення [7].

Н. Гемден та М. Лейдж розглядають перевернутий клас як педагогічну модель, в якій трансформовані традиційні елементи лекцій та домашніх завдань [8; 9, с. 11].

Низка авторів вважає, що у перевернутому класі студенти охоплені інтерактивним контентом, в якому увагу зосереджено на ключових поняттях до уроку, що надає можливість використання особистого часу для спільної діяльності, уточнення понять та контекстуалізації знань за допомогою планування, аналізу та вирішення проблем [10; 11; 12].

Розглядаючи питання вивчення іноземних мов в контексті перевернутого навчання, необхідно виділити думку низки науковців (К. Бауер-Рамазані, Дж. Грені та ін.), які вважають,

що перевернуто навчання має багато істотних переваг для обох учасників освітнього процесу у вивченні іноземних мов (як для викладачів, так і для студентів). Одним з перспективних напрямів убачається в установленні партнерських стосунків для проведення науково-дослідницької роботи, яку викладач пропонує своїм студентам у вивченні іноземної мови в умовах тематичного заняття [13].

В межах вивчення технології перевернутого навчання у ЗВО України було здійснено дослідження, учасниками якого стали 20 студентів спеціальності «Готельно-ресторанна справа» із середнім рівнем мовної компетентності (Intermediate level). У навчанні студентів англійської мови на заняттях ми використовували платформу Moodle, де були розміщені короткі відеоролики на теми навчальної програми (Making Reservations, Checking-in, Room Service, Booking in a Hotel, Accommodation та ін.), які побудовані таким чином, що студент може не лише чути текст, але й читати його зміст у англійськомовних субтитрах. Студенти також мали можливість використовувати роздатковий матеріал з тією самою інформацією, що і у відео.

Процес перевернутого навчання передбачає наступне: дискусії в малих групах, пошук рішень поставлених завдань і проблем та визначення стратегій взаємодій. На початку роботи, було проведено повторення лексики професійного спрямування та обговорення в мікрогрупах відеороликів на тему «Booking in a Hotel. Accommodation», які були переглянуті в позааудиторний час. Процес обговорення контролював викладач та надавав необхідну допомогу в формуванні граматичних конструкцій в англійській мові. Вікторина, яку провели лідери груп дозволила виявити рівень володіння лексикою в межах тематики заняття, а завдання із написанням граматичних конструкцій типу *I would like to book..., I'd like to make a reservation for ..., What time is check-in? Is there Wi-Fi in the room?* та ін. допомогли виявити рівень граматичної компетентності студентів. Навіть ті студенти, які раніше не використовували у своєму мовленні запропоновані конструкції, оволоділи ними під час заняття на достатньому рівні.

Після проведення заняття за допомогою перевернутого навчання студентам була запропонована анкета, за допомогою якої вони могли оцінити ефективність завдань, труднощі, які виникали в процесі опрацювання навчального матеріалу та залученість класу. В анкеті були представлені можливі відповіді – завжди, часто, зрідка та ніколи. Анкетування також дозволило студентам писати будь-які коментарі про те, що їм сподобалось або те, що вони хотіли змінити у навчанні в перевернутому класі.

Отже, в межах серії 5 занять перевернутого навчання, були проведені попереднє та заключне анкетування в одній контрольній групі студентів (20 чоловік).

Розподіл відповідей попереднього анкетування проілюстровано в такій таблиці (Таблиця 1):

Таблиця 1. Попереднє анкетування

Запитання №	Зміст запитання	Частотність			
		завжди	часто	зрідка	ніколи
1	На заняттях з англійської мови я використовую тематичну лексику	1	4	12	3
2	Я запам'ятовую слова та фрази і вмію вживати їх у відповідних граматичних конструкціях	3	5	8	4
3	У мене відсутня мотивація до виконання домашнього завдання	9	6	5	0
4	Мені недостатньо часу на виконання домашнього завдання	5	11	4	0

З таблиці 1 видно, що використання тематичної лексики на заняттях не є звичним для більшості респондентів (15 респондентів – 75%). Відповідно до другого запитання 60% респондентів не вміють вживати граматичні конструкції у відповідних мовних ситуаціях (12 з 20 опитуваних). Такий вибір може бути пов'язаний із незацікавленістю студентів у способі представлення навчальних матеріалів на заняттях.

У більшості респондентів, а саме у 75% (15 респондентів), відсутня мотивація до виконання домашнього завдання в межах традиційного навчання, а 25% зрідка мотивовані до виконання домашнього завдання (5 респондентів).

Завдяки четвертому твердженню, було виявлено, що серед учасників дослідження 80% (16 студентів) завжди і часто не мають достатньо часу на виконання домашнього завдання, тоді як 20% зрідка знаходять час підготуватися до заняття як слід. Жоден із респондентів не обрав варіант «ніколи».

Після серії занять перевернутого навчання, студентам була запропонована інша анкета, результати якої проілюстровано в таблиці 2).

Таблиця 2. Заключне анкетування

Запитання №	Зміст запитання	Відповідь			
		Заняття в межах перевернутого класу	завжди	часто	зрідка
1	Під час навчання завдання перевернутого класу викликали певні труднощі	1	4	2	13
2	Я використовую вивчені лексико-граматичні конструкції у мовленні	7	8	5	0
3	Домашнє завдання поза класом є корисним у підготовці до заняття з англійської мови	9	5	5	1
4	Я відчуваю зацікавленість у вивченні англійської мови	6	8	5	1

Результати заключного анкетування студентів показали, що 25% студентів вважає, що завдання перевернутого класу викликали певні труднощі, проте переважна більшість (75%) з такими труднощами не зіткнулась. Друге запитання показало, що 50% все ж таки почали використовувати вивчені лексичні й граматичні одиниці в усному мовленні, проте решта респондентів ще не готові вільно спілкуватися в межах нового виду діяльності, що доводить, що перевернуте навчання є новим для студентів і вони все ще не комфортно почувають себе в якості учасників перевернутого класу. Однак, значущим результатом стало те, що понад 70% студентів відповіли позитивно на запитання «я відчуваю зацікавленість у вивченні англійської мови» після проведення занять в межах перевернутого класу. Зазначене вище дає можливість зробити висновок: у перевернутому класі вивчення іноземних мов заохочує студентів не до звичайного заучування слів, а до активного використання лексико-граматичних конструкцій у мовленні на прикладі відеороликів і, зокрема, підвищує інтерес студентів до вивчення іноземної мови в цілому. Перегляд відеороликів у позаурочний час дозволяє більш ефективно використовувати час на занятті, зокрема, надає можливість опрацювати більше навчального матеріалу в межах теми.

Запитання анкети «Я вважаю, що домашнє завдання поза класом було корисним у підготовці до заняття з англійської мови» показало, що більшість студентів, а саме 74%, вважають що ідея перевернутого навчання буде більш корисною для виконання домашніх завдань, ніж звичайне домашнє завдання в межах тематики дисципліни.

Наприкінці серії занять перевернутого навчання, студентам була запропонована вікторина на тему «Booking in a Hotel. Accommodation.», результати якої показали, що оцінки рівня сформованості їхніх мовленнєвих навичок вищі, в порівнянні із звичайним заняттям з англійської мови.

Отже, можна дійти висновку, що у перевернутому навчанні студентам легше досягнути навчальний матеріал візуально; подивитися на проблему з боку, а отже, й об'єктивно оцінити її та знайти рішення; матеріал домашнього завдання не такий трудомісткий, як у звичайних домашніх завданнях.

Загалом, оцінювання перевернутого навчання студентами було позитивним та вагомим, оскільки середні показники анкетувань відобразили значне поліпшення навчальних показників володіння іноземною мовою на рівні B1+.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сучасна вища освіта потребує адаптації до концептуальних потреб суспільства, таким чином зростають вимоги до закладів вищої освіти у реалізації засад інноваційних освітніх технологій. Запровадження нової освітньої технології під час вивчення англійської мови студентами спеціальності «Готельно-ресторанна справа» дає можливість змінити навчальний підхід від пасивного до активного сприйняття, оскільки відкриває широкі можливості для підвищення інтересу до групової роботи студентів і стимулює як отримання додаткових знань, так і їх ефективне закріплення.

Результати показують, що після серії занять перевернутого навчання у вивченні іноземних мов можна спостерігати покращення рівня оволодіння студентами базової лексики з теми вивчення й, відповідно, успішності в навчанні. Крім того, студенти виявили високий рівень інтересу до запропонованого підходу у навчанні, що сприяло активізації їх пізнавальної діяльності, розвитку творчих здібностей, навичок самостійної роботи та взаємодії в групах. У перспективі вбачаємо здійснення низки досліджень у галузі інноваційних технологій щодо викладання іноземних мов у немовних закладах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Project of strategy reform of higher education in Ukraine until 2020. URL: <http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/> (Last accessed 15.11.2019).
- [2] Fulton, K. P. (2014). Time for learning: Top 10 reasons why flipping the classroom can change education. Corwin Press. 192 p.
- [3] Candice Benjes-Small & Katelyn Tucker, Keeping up with . Flipped Classrooms, URL:http://www.ala.org/acrl/publications/keeping_up_with/flipped_classroom (Last accessed 12.11.2019)
- [4] Ouda, Hanaa & Ahmed, Khadri. (2016). Flipped Learning As A New Educational Paradigm: An Analytical Critical Study. 12. 1857-7881. 10.19044/esj2016.v12n10p417.
- [5] Lesley University: An Introduction to Flipped Learning. URL: <https://lesley.edu/article/an-introduction-to-flipped-learnin> (Last accessed 15.11.2019)
- [6] The Four Pillars of F-L-I-P, FLIPPED LEARNING NETWORK (2014), URL: [http://flippedlearning.org/cms/lib07/VA01923112/Centricity/Domain/46/FLIP_\)handout_FNL_Web.pdf](http://flippedlearning.org/cms/lib07/VA01923112/Centricity/Domain/46/FLIP_)handout_FNL_Web.pdf). (Last accessed 16.11.2019).
- [7] Benefits of Flipped Classrooms. URL: <https://guides.library.utoronto.ca/c.php?g=448614&p=3552449> (Last accessed 11.11.2019).
- [8] Hamden, N., et al. (2013). A Review of Flipped Learning. URL: www.flippedlearning.org (Last accessed 14.11.2019)
- [9] Lage, M.J. and Platt, G.J. (2000) The internet and the inverted Classroom. Journal of Economic Education, Vol. 31, p. 11.
- [10] Anderson, L. W., and Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives. New York: Longman.
- [11] Karanicolas, S., and Snelling, C. (2010). Making the transition: achieving content connectivity and student engagement through flexible learning tools. Proceedings of the Distance Education Association of New Zealand (DEANZ) Conference. Wellington. 2010. URL: http://www.deanz.org.nz/home/conferenceDocs/Karanicolas_Snelling.pdf (Last accessed 14.11.2019)
- [12] Snelling, C., et al. Making the Connection: using on-line technologies to determine the learning needs of first year students in a human biology program, In Proceedings of the 12th Pacific Rim First Year in Higher Education (FYHE) annual conference, 29 June-1 July 2009, Townsville. URL: www.fyhe.com.au/past_papers/papers09/content/pdf/11C.pdf. (Last accessed 16.11.2019).

- [13] Bauer-Ramazani, Christine & Graney, John & Marshall, Helaine & Sabieh, Christine. (2016). Flipped Learning in TESOL: Definitions, Approaches, and Implementation. URL: <https://ru.scribd.com/document/330577029/Bauer-Ramazani-Et-Al-2016- TESOL-Journal> (Last accessed 12.11.2019)
- [14]. Кузьмінська О. Г. Перевернуте навчання: практичний. Інформаційні технології в освіті: зб. наук. пр. 2016. Вип.26. С. 86–98
- [15] Маркова О. В. «Перевернуте навчання» як один із методів покращення вивчення іноземної мови в сучасному економічному ВНЗ. Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасного ВНЗ: зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ (15 берез. 2018 р.). Київ : КНЕУ, 2018. С. 256–262.
- [16] Abeyssekera, L., Dawson, P. (2015). Motivation and cognitive load in the flipped classroom: definition, rationale and a call for research. *Higher Education Research and Development*, 34(1), pp. 1–14.
- [17] O'Flaherty, J., & Phillips, C. (2015). The use of flipped classrooms in higher education: a scoping review. *The Internet and Higher Education*, 25, pp. 85–95.

INVERTED LEARNING IN THE STUDY OF A FOREIGN LANGUAGE FOR PROFESSIONAL PURPOSES

Chuchmii Iryna Iv.

lecturer, Uman National University of Horticulture, Uman, Ukraine
ORCID ID 0000-0001-7393-8081
chirine.ua@gmail.com

Karychkovska Svitlana P.

candidate of Pedagogical Sciences, associate professor,
Uman National University of Horticulture, Uman, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-0620-4392
karychkovska@gmail.com

Movchan Liudmyla V.

PhD (Candidate of Pedagogical Sciences), Associate professor, Senior lecturer
Uman National University of Horticulture, Uman, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-5611-5224
liuda-movchan@ukr.net

Abstract. Flipped learning is an innovative pedagogical technique the aim of which is improving the level of knowledge and practice in educational settings. This form of training allows you to change the traditional learning process in such a way that the homework is familiarized with the educational material of the next lesson (the independent processing of theoretical material), and classroom time is used to perform practical material. In addition, the novelty of inverted learning is in changing the role of the teacher that is, being able to act as a consultant and coordinator, while encouraging students to do both independent research and collaborative projects. The benefits of flipped learning include: novelty in learning, more efficient use of class time, the ability to work at one's own pace, eliminating the element of uncertainty in the classroom, forming planning skills, the ability to work without "distracting factors", forming a sense of responsibility for learning, and changing the role of learners. Students themselves have the ability to direct the learning process and to be responsible for their knowledge. There are the following types of inverted classes: typical, discussion-focused, demonstration-focused, group, virtual.

The study analyses the development of the concept of "flipped learning", its content and environment, highlighted the role of a professional educator on the basis of comparing the model of traditional and inverted learning, highlights the disadvantages and advantages, emphasizes on the methodology of inverted learning and the effectiveness of its use in English classes for students of the specialty "Hotel and Restaurant business". The influence of the aforementioned methodology on the level of students' acquisition of lexical skills in the process of studying English by vocational direction at B1 + level is analyzed. Positive results of application of technical means of training in the use of the methodology of inverted learning in English classes were revealed. The focus is on the results of the study, including the enhancement of cognitive activity in the classroom and improving student achievement. Prospects for further exploration have been formulated.

Keywords: flipped learning; flipped classroom; vocational direction; technical training; language skills.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Project of strategy reform of higher education in Ukraine until 2020. URL: <http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/> (Last accessed 15.11.2019). (in English).
- [2] Fulton, K. P. (2014). *Time for learning: Top 10 reasons why flipping the classroom can change education*. Corwin Press. 192 p. (in English).
- [3] Candice Benjes-Small & Katelyn Tucker, *Keeping up with. Flipped Classrooms*, URL:http://www.ala.org/acrl/publications/keeping_up_with/flipped_classroom. (Last accessed 12.11.2019) (in English).
- [4] Ouda, Hanaa & Ahmed, Khadri. (2016). *Flipped Learning As A New Educational Paradigm: An Analytical Critical Study*. 12. 1857-7881. 10.19044/esj.2016.v12n10p417. (in English).
- [5] Lesley University: *An Introduction to Flipped Learning*. URL: <https://lesley.edu/article/an-introduction-to-flipped-learnin> (Last accessed 15.11.2019). (in English).
- [6] The Four Pillars of F-L-I-P, *FLIPPED LEARNING NETWORK* (2014), URL: [http://flippedlearning.org/cms/lib07/VA01923112/Centricity/Domain/46/FLIP_\)handout_FNL_Web.pdf](http://flippedlearning.org/cms/lib07/VA01923112/Centricity/Domain/46/FLIP_)handout_FNL_Web.pdf). (Last accessed 16.11.2019). (in English).
- [7] *Benefits of Flipped Classrooms*. URL: <https://guides.library.utoronto.ca/c.php?g=448614&p=3552449> (Last accessed 11.11.2019). (in English).
- [8] Hamden, N., et al. (2013). *A Review of Flipped Learning*. URL: www.flippedlearning.org (Last accessed 14.11.2019). (in English).
- [9] Lage, M.J. and Platt, G.J. (2000) *The internet and the inverted Classroom*. *Journal of Economic Education*, Vol. 31, p. 11. (in English).
- [10] Anderson, L. W., and Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives*. New York: Longman. (in English).
- [11] Karanicolas, S., and Snelling, C. (2010). *Making the transition: achieving content connectivity and student engagement through flexible learning tools*. *Proceedings of the Distance Education Association of New Zealand (DEANZ) Conference*. Wellington. 2010. URL: http://www.deanz.org.nz/home /conferenceDocs/ Karanicolas_Snelling.pdf (Last accessed 14.11.2019). (in English).
- [12] Snelling, C., et al. *Making the Connection: using on-line technologies to determine the learning needs of first year students in a human biology program*, In *Proceedings of the 12th Pacific Rim First Year in Higher Education (FYHE) annual conference, 29 June-1 July 2009, Townsville*. URL: www.fyhe.com.au/ past_papers/ papers09/content/ pdf/11C.pdf. (Last accessed 16.11.2019). (in English).
- [13] Bauer-Ramazani, Christine & Graney, John & Marshall, Helaine & Sabieh, Christine. (2016). *Flipped Learning in TESOL: Definitions, Approaches, and Implementation*. URL: <https://ru.scribd.com/document/330577029/Bauer-Ramazani-Et-Al-2016-tesol-journal> (Last accessed 12.11.2019). (in English).
- [14] Kuzminska O.G. *Flipped learning: practical*. *Informacijni tehnologiji v osviti: zb. nauk. pr.* 2016, Issue 26. Pp. 86–98. (in Ukrainian).
- [15] Markova O.V. “ *Flipped learning*” as one of the methods of improving the learning of a foreign language in a modern economic university. *Strategii mizhkulturnoi komunikacii v movnii osviti suchasnogo VNZ: zb. materialiv IV Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Kyiv (March 15, 2018)*. Kyiv: KNEU, 2018. Pp. 256–262. (in Ukrainian).
- [16] Abeysekera, L., Dawson, P. (2015). *Motivation and cognitive load in the flipped classroom: definition, rationale and a call for research*. *Higher Education Research and Development*, 34(1), pp. 1–14. (in English).
- [17] O’Flaherty, J., & Phillips, C. (2015). *The use of flipped classrooms in higher education: a scoping review*. *The Internet and Higher Education*, 25, pp. 85–95. (in English).

РОЗДІЛ 2

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Григорчук Т. В.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ..... 83

Задворняк Л. С.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 91

Козак Т. С., Швець О. А., Коломієць Д. І.

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ДИЗАЙН-ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ..... 99

Ковальова-Гончарюк Л. О.

ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ..... 108

Дембіцька С. В., Кобилянський О. В., Пугач С. С.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАЦЕОХОРОННОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗА КОРДОНОМ..... 117

Олійник Н. А.

ЗНАЧЕННЯ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В СУЧАСНІЙ ДИДАКТИЦІ АГРАРНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ..... 124

Федик Т. М.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ У ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ 131

Чучмій І. І., Каричковська С. П., Мовчан Л. В.

ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ..... 136

Наукове видання

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ
НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ:
МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2020. Вип. 58. 218 с.

Відповідальний за випуск	Р.С. Гуревич
Оригінал-макет	С.Ю. Люльчак
Технічний редактор	О.Ю. Бойчук
Комп'ютерний набір	Л.А. Любарська
Дизайн обкладинки	С.С. Кізім

Збірник наукових праць включено до наукометричних баз:
Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека ім. Вернадського,
Academic Resource Index, Scientific Social Community

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України **категорії «Б»** в галузі педагогічних наук, **за спеціальностями 011, 014, 015**

(Наказ МОН України №886 від 02.07.2020 р.).

**Засновник Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

Офіційна веб-сторінка збірника:

<https://vspu.net/sit/index.php/sit>

**Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації –
серія КВ № 8417. Видане 06.02.2004 р.**

Підписано до друку 10 грудня 2020 р.

Формат 60x84/8.

Папір офсетний. Друк різнографічний.

Гарнітура Times New Roman. Ум. др. арк. 8,3

Наклад 120 прим.

ТОВ «Друк плюс»

Реєстраційне свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців серія ДК №3940 від 02.03.2005 р.

21100, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 25

Тел.: (0432) 46-51-17